

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Száma Budapesten 2 kr., vidéken 2 kr.
Előzetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai szétküldéssel: egy hónapra 60 kr.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztési órák:
délelőtt 10 óráig délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.
Szerkesztési telefon: 686.
Kiadóhivatali telefon: 882

Esti Hírlap

Budapest, márczius 1.

Szell Kálmán a képviselőházban az összes pártok óriás lelkesedése mellett kifejtette a kormány terveit.

Apponyi György gróf ma hajnalban Eberhardban meghalt.

A pápa aggasztóan megbetegedett.

Törvény, jog, igazság.

Szell Kálmán miniszterelnöknek ez a jelszava, ez a vezérsillaga. A képviselőház rendkívüli lelkesedése közt hirdette ezt a mai ülésen. Meghatóan ünnepélyes ülés volt ez. Az ádáz napokban el sem képzelhettem senki, hogy bekövetkezhetik. Politikai életünk nagy fordulójának megérzésében lüktetett a törvényhozás. Ünnepelte a nagy parlamenti küzdelem diadalmos eredményét, a parlament szülte kormányt, melynek feje arra kérte a Házat, hogy elmondhassa egyenes és becsületes meggyőződését. Gróf Károlyi István szava hangzott közbe: «Ezt szeretjük volna már régén.» Közbeszólás ezentul is sokszor hangzott, az ítélet súlyával, és hangzott a tetszés folytonosan, mint a nyugodt mezőn a zsongás, ahol az áldás hányja kalászeit. A Házat végigjárta aztán a lelkesedés árja, és — úgy tetszett — elsöpört egy múlt korszakot. A megkönnyeb-

bülés, felüdülés érzése tört ki, és a remény, meg a bizalom.

«Hozom a békét, a becsületes békét» — mondta Szell Kálmán.

Ez várvavárt kijelentés volt, és ezen az alapigén épült föl az új kormány programbeszéde. A béke megvan, sérelmeket nem okozott, áldozatokat nem kívánt, a pártok integritása épen maradt. Ezért hiszi Szell Kálmán, hogy a béke állandó lett. A konszolidált állapotokra gondolt mindenki, melyeket annyira nélkülözött az ország. Az ellenzék is helyeselte a programot, látván, hogy a parlamenti élet talaját biztosítja. Amíg a miniszterelnök elmondta a béke végett folytatott tárgyalásokat, az eredményeket, kérte a Ház legközelebbi munkarendjének megállapítását (holnapra az elnökválasztást ki is tüzték) és hirdette, hogy az Ausztriával kötendő gazdasági kiegyezésben Magyarország önálló joga kifejezést nyer, addig még két nevezetes kiemelkedés magasodik beszédében. Egyik, hogy az 1867-iki kiegyezéshez lelke és meggyőződése egész hevével ragaszkodik, mert az országra üdvösnek tartja. Az ellenzék szélső része itt zugott. A másik pedig, hogy feladatai végrehajtásában a szabadelpártra támaszkodik, de szívesen fogadja a másik oldalról is, a támogatást. Itt rámutatott a nemzeti pártra, mely eljenzett. Szell te-

hát a mai ülésen a fuziót is bejelentette.

Foglalkozott a függőben levő kérdések mindenikével, az egyes miniszteri tárczák sürgős feladataival. A horvát pénzügyi kiegyezést említvén, melegen emlékezett meg a társ-ország haladásáról, amit a horvátok tetszéssel is fogadtak. Az sem utolsó, amit a viczinális vasutakról intézkedő törvényjavaslat szükséges megváltoztatásáról mondott, hogy képviselők és állami funkcionáriusok ezentul viczinális vasutakat ne csinálhassanak. Voltak, akik itt lesütötték a szemüket. Ez is fokozta a hatást.

Az egész beszéd őszintesége, határozott férfias hangja, meggyőző áthatósága méltó előkészítője volt a befejező szavaknak:

— Nem tagadom meg az elveket, melyeket vallok, mióta politikailag gondolkodom. Minden *valás- és pártkülönbség nélkül akarok kormányozni* Vezérsillagom: *törvény, jog, igazság.* Jöjjön el az egymás megértésének korszaka.

Ezt akarta hallani Magyarország. Ez hangzott föl ma biztatón, serkentően a magyar parlamentben. Ez a jövődö harsány szava, ez politikai életünk újjászületésének kihirdetése. Bizalommal lelkesedéssel tölti be a lelkeket és visszaadta az országnak morális önértetét, munkakedvét, nyugalmát és hitét a nemesebb czélok eléréséhez.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A Sándor-utcában nagy tömeg verődött össze már jóval tíz óra előtt. De nem abezugoló tervek hozták ide ezt a sok száz embert. Az utca is felvonult, hogy a Szell-kabinet bevonulását impozánsabbá tegye.

Szell Kálmán, Hegedüs Sándor éljeneket kapnak.

A Ház folyosóján mozdulni se lehet. Alig husz-harmincz honatya maradt el a mai ülésről. Ma nyoma sincs a harczias hangulatnak, mely a t. Házat a szünet előtt eltöltötte. Kedélyes adomázgatás közt várják az ülés megnyitását.

Mikor azonban Madarász József az elnöki székből megjelenik a Ház zsu. föléig telt amfiteatrumban azizgatott várakozás moraja zug végig.

Bánffy Dezső báró nem jött el az ülésre.

Nagy zsidobongás, zugás közt helyezkedik el a t. Ház. A padok zsufolásig megtelnek. Perczel és Erdély miniszterek a *közlegények* sorában foglalnak helyet.

A disszidensek még együtt ülnek rendes helyükön. Csak Rohonczy Gedeon és Láng Lajos ütek vissza régi helyükre.

Madarász megnyitja az ülést, s felolvastatja a legutóbbi ülés jegyzőkönyvét.

A miniszteri bárszónszékek üresek, — a kabinet még a kulisszák mögött vár.

Madarász erélyesen figyelmezteti a zsidobongó Házat, hogy hallgassák meg esendben a jegyzőkönyv felolvasását.

Apró történetek.

— Az *Esti Hírlap* eredeti tárczája. — Miről beszélnek most a mi szép és hideg fővárosunkban?

Beszélinek elsősorban a fuzióról. Vagy úgy? A politikának a vonal fölött a helye, ide len csak pletykákkal szabad foglalkoznunk? Nos, hát szedjük sorra a pletykákat úgy, amint elhangzanak a klubokban, kaszinóknak, zsurokon és egyéb helyeken, amelyeken a falaknak is fülük van, nemcsak a pletykaszomjas riportereknek. Ezuttal nem bántom a Lipótvárost, amely mostanában unalmas mint egy zsúr s amelynek falai között semmi figyelemre méltó eseményt nem tárgyaltak a héten. Legföljebb azt, hogy Mezei Mór most már igazán büszke lehet majd. Hiszen megtörtént a fuzió és maholnap akár Ivánka Oszkárrel is tartlizhatik majd a Lloyd-klubban. De hogyan kell majd szegénynek vigyáznia akkor, hogy renonszot ne adjon! . . .

A legfrissebb pletyka különben egy színeskőről szól. Nem mondom meg,

hogy kőről és még csak le sem festem önk előtt, mert ha csak annyit árulok el, hogy szőke, barna, fekete vagy vörös — már ebből is kitalálják a kildét. Elégedjenek meg azzal, hogy színész, még pedig szép és fiatal. Udvarlókban, jó barátokban nem szenved hiányt, de eddig ügyet sem vetett rájuk, mert akadt valaki, aki komoly, sőt mi több: tisztességes szándékkal közeledett feléje. Ez a valaki karácsonyra jeggyűrűvel lepte meg a kicsikét, aki már-már asszonykának képzelte magát, amikor újabb meglepetés érte. A minap kiderült, hogy a komoly, sőt: tisztességes szándéku gentlemannek felesége és hét neveletlen gyermeke van. A kis színész nem esett kétségbe, nem tördelte a kezét és nem tépte a haját, hanem egyszerűen elment meglátogatni a völégénye feleségét. Az persze csodálkozva fogadta, de még jobban csodálkozott, amikor a váratlan vendég egy karikagyűrűt adott át neki.

— A férje nálam felejtette a minap,

amikor legutóljára néllennek képzelte magát. Jó lesz utána nézni, hogy másfelé nem történt e meg vele ez az intermezzo?

Hogy utána nézzék a dolognak a feleség, vagy sem, azt nem tudom; de hogy a vállalkozó férjmásnap félbajuszszal jelent meg a borbélyánál és gyorsan leberetváltatta a másik felét is, — azt mindenfelé beszélik.

A budai hegyek közt a rendőri őrzőjárat rábukkant egy főhadnagyrá, akit megörjített a szerelem. Ez a dolog élénk megbeszélés tárgya a szerelmeselek közt és bölcs tanulságokat gyártanak belőle a kegyetlen apák okulására. És hogy ezekre a tanulságokra milyen nagy szükség van, azt leginkább mutatja a kettős pont után következő történet, amely a kedélyes Józsefvárosban történt meg a napokban:

X. urfi szerette Y. kisasszonyt és Y. kisasszony viszont szerette X. urfit. Az urfinak egész ingó és ingatlan vagyon-

egy mélyen érző szív, a kisasszonynak ezenkívül két négyemeletes háza van a köruton. Denikve: a kisasszony dugzagdag papája kimondotta, hogy «nem» és ettől el nem állott. Ellenkezőleg, eküldte a leányát vidéki rokonokhoz, ott bizonyára felejteti fog. De a kisasszony nem felejtett, hanem küldözgette haza egyre-másra a szomorubbnál-szomorubb leveleket és kis híja, hogy meg nem halt nagy bánatában. Ezt már a kegyetlen apa sem akarta és ismét haza hozatta a leányt. Eppen akkor unta meg a kesergést itthon X. urfi és leutazott az Y. kisasszony rokonaihoz, hogy legalább láthassa az ideálját. A kisasszony — mint föttebb említettem, — akkor már nem volt ott és a dolognak az lett a vége, hogy X. urfi megezőktette az Y. kisasszonyt nagy-nénjét. Ezt a cselekedetét ugyan föllette alítelik a józsefvárosiak, de ezzel ugyan-csak nem vigasztalódhatik meg a szerelmes Y. kisasszony.

Morál: Gazdag apák, ne mondjatok

meri különben tíz percze felfüggeszti az ülést.

Nagy derűtség támadt az öreg ur erélyes szavaira s esendben hallgatják meg szavait.

Bejelentések.

Madarász jelenti, hogy a francia kormány budapesti képviselője nála járt és kormányának megbízásából arra kérte, adja át a magyar képviselőháznak a francia nemzetnek köszönetét, abból az alkalomból, hogy a Ház Faure Felix köztársasági elnök halálakor részvétét fejezte ki.

— Nopcsa Elek báró képviselő hat heti szabadságot kér — folytatja az elnök. (Általános derűtség.) A Ház a szabadságot megadja.

Nyomban Feilitzsch Artur Kolozsvár második kerülete képviselőjének megbízó levelét mutatja be a korelnök és ezután felszólítja Ivánka Oszkár, Meszlényi Lajos, Holló Lajos és Szluha István képviselőket, akik ellen összeférhetlenségi eseteket jelentettek be és akik az összeférhetlenségi bizottság előtt eddigelé nem jelentek meg, hogy ezt pótlóan 30 napon belül megtenni el ne mulasztják.

Perczel Béni jegyző jelenti, hogy ma nem jelentettek be interpellációt.

A kormány bevonulása.

De most jött a nap eseménye. A tanácskozó terem jobb oldalán Csávossi Béla, a képviselőház háznagya jelent meg bevezetendő az új kormányt. Általános mozgás támadt, lent és a karzaton fent egyaránt. A tulzsfolt karzatok közönségének egy része felállott.

Ebben a pillanatban vált láthatóvá az új kormány elnökének alakja. Széll Kálmán czvikkerét jobb kezében tartva lépett a Ház elé.

A kormányelnököt minden oldalról felhangzó viharos lelkes éljenzéssel fogadták.

A miniszterelnök után Lukács László haladt és sorra a következők: Fejérváry Géza báró, Plósz Sándor az új igazságügyi miniszter, Wiassich Gyula, Hegedüs Sándor, az új kereskedelemügyi miniszter, Darányi Ignác, Széchenyi Manó gróf és Cseh Ervin.

Az éljenzés megújult és a lelkes hangerő, mert a hozomány sem ér semmit — völegény híván.

A Terézváros a kávéházak Mekkája. Ott nem igen mondhatja el az ember, hogy ahány ház, annyi szokás, hanem inkább azt, hogy ahány ház, annyi kávéház. És ezért nem fejlődhetik ki a Terézvárosban az egészséges pletyka. A kávéházakba a napi eseményekről trécselnek, még pedig azokról, amelyeket előbb alaposan megrág az újság. Így történhetett meg tegnap egy Andrásy-uti kávéházban a következő eset:

Egy ur eszméserét folytat a szomszédjával az új kormányról. Meg is kérdezi a szomszédot, hogy mi a véleménye az új miniszterelnökről? Az pedig ez feleli neki:

— Széll Kálmán azon férfiak közé tartozik, akiknek vezető szerep jutott mindjárt az 1867-iki újjalakulás után.

Erre az első ur ideg-sen vág közbe. — Kérem, járasson más lapot, mert ezt én akartam mondani!

Kánya

gulat tartott még akkor is, amikor az új kormány bársonyszékes helyeit elfoglalta. Az első széken Széll, sorra utána a többi miniszter.

Madarász esenget, Széll Kálmán helyéről felemelkedik.

A bemutatkozás.

Széll Kálmán mély csend közepét így szólal meg:

T. Ház!

Van szerencsém a t. Háznak jeleníteni, hogy ő Felségétől a képviselőházhhoz egy legkegyelmesebb királyi kézirat érkezett. Legyen kegyes a képviselőház e kézirat kihirdetéséről gondoskodni és azt a főrendiházzal közölni.

A teremőr a királyi kéziratot felviszi az elnökhöz, aki azt Perczel Béni jegyzővel felolvastatja:

Mi Első Ferenc József, Isten kegyelméből: ausztriai császár, Csehország királyja stb. és Magyarország apostoli királyja, hű Magyarországnak és társországainak, egy-

Viharos éljenzés hangzik fel a jobb oldalon s a nemzetipárton. Az éljenzés az egész Háza áterjed:

— *Eljen a király!* — kiáltja az ellenzék.

Madarász hitelesített az ülés jegyzőkönyvének a királyi kéziratra vonatkozó részét.

Perczel jegyző felolvassa az egyes miniszterek kinevezéséről szóló kéziratokat is.

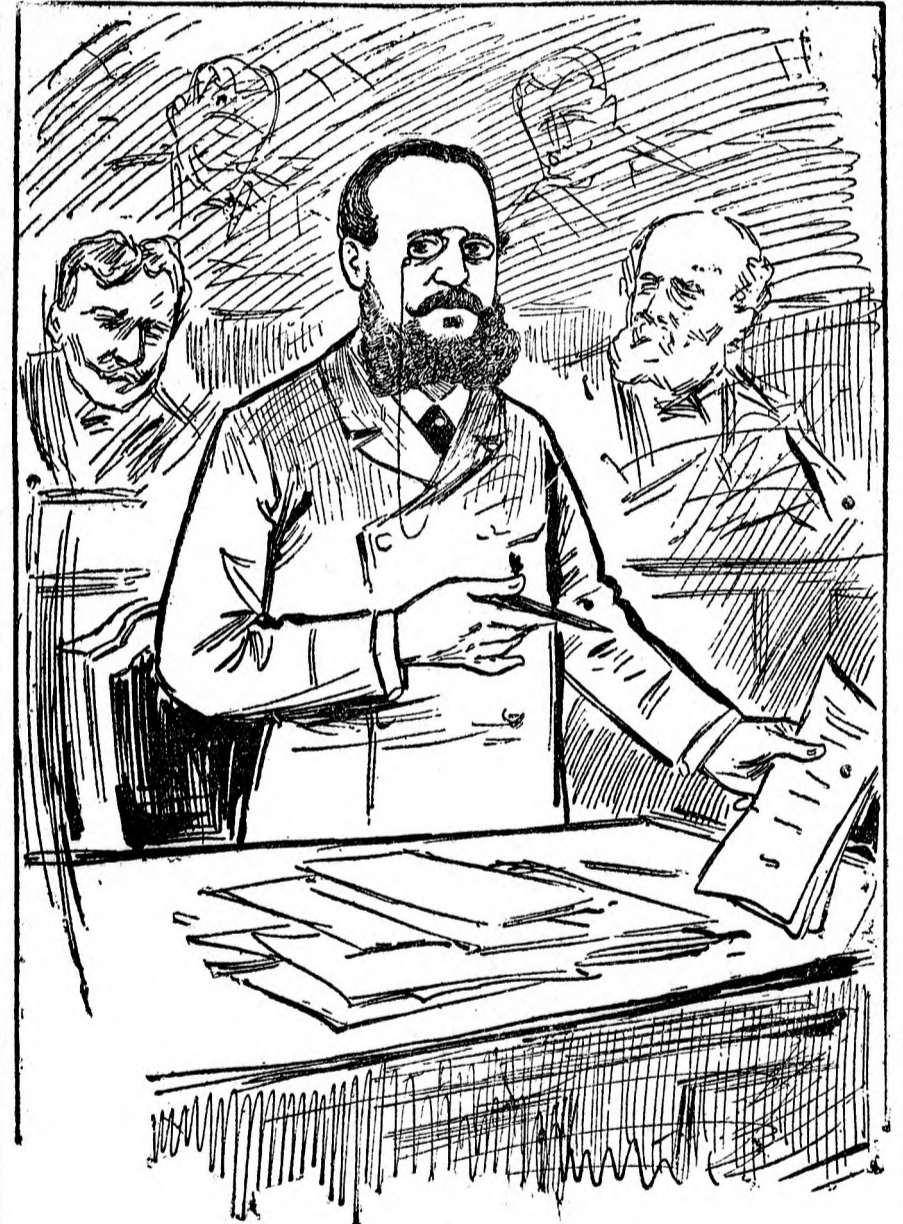
Az egyes miniszterek nevéinél a többség zajosan éljenz. Darányi Ignácot és Hegedüs Sándort az ellenzék is zajosan megéljenzi.

Széll Kálmán miniszterelnök most újra felemelkedik, s mély csend közepett szólal meg:

Széll programja.

Széll Kálmán így kezdi beszédét:

— Midőn a Ház előtt először van szerencsém megjelenenni, kötelességem e kormány programjának alapelveit kifejtteni. (Halljuk! Halljuk!)

Széll Kálmán beszél.

házi és világi főrendeinek és képviselőinek, kik az a ta unk 1899. évi november 23-án Budapest székesfővárosunkban összehívott országgyűlésre egybegyűlvék, királyi üdvözlőnket.

Kedvelt híveink! Miután őszintén kedvelt híveinket, Bánffy Dezső bárót saját kére me folytán magyar miniszterelnöki állásától kegyelmesen felmentettük, miniszterelnökünké őszintén kedvelt híveinket, dukai és szentgyörgyvölgyi Szeil Kálmán belső titkos tanácsosunkat, országgyűlési képviselőt neveztük ki.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradtunk.

Kelt Bécsben, 1899 évi február hónap 26-án.

FERENCZ JOZSEF s. k.

Bánffy báró s. k.

Elénk felkiáltások ba felől. Eljen a király.

A t. Házbán hónapokon át ádáz csaták dúltak. az ország törvényen kívüli állapotba jutott. E harcok elmúltak. Adja isten, hogy emléke is örökre emuljék s a magyar alkotmányosság folytonosságában előállt szakadás eltűnjék. (Éljenzés az ellenzéken.)

A köztudatban az a meggyőződés jutott diadalra, hogy a törvény és alkotmány állapotait vissza kell állítani (Viharos helyeslés balfelől.) s Ház békéjét meg kell teremteni akár áldozatok árán is. Megindultak hazafias kezdeményezések a tárgyalások s *elvi áldozatok nélkül kölcsönös engedékenységgel létrejött a béke.* Ennek alapján állok s *ezt a békét hozom én.* (Zajos éljenzés és taps balfelől.) En teljes békét akarok, me y az ellentétek élet elveszi. Elvek felett tranzakciót az én is-

kolám nem ismer, de vannak helyzetek, ahol eljárásban, részletekben a kompromisszum terére lépni lehet s az ország érdekében kell is. A kompromisszumok láncolata az élet. Egy tranzakció alapján állok: *senki elveiből, programjából nem adott fel semmit,* de mindkét fél kölcsönösen engedett. Ezért ez a béke becsületes és szilárd alapokon nyugszik.

Lesz szerencsém a Háznak bejelenteni, hogy a Ház közelebbi munkásságát épen e béke integráns részei fogják képezni.

Holnap méltóztassék a Ház az *elnökséget megválasztani* (Helyeslés.) azután az indemnit, az ex lex alatti intézkedések törvényesítésével, az ujoncz javaslatokat és a kiegyezési provizóriumot tárgyalja a t. Ház. (Helyeslés.)

A provizórium-javaslatba is felveendő az ex lex alatti intézkedések törvényesítése s e törvény szövege aképp módosítottatik, hogy az ország *önálló vámterületi jogi állapota a törvényben kifejeztetik* (Eljenzés balfelől) s kimondatik, hogy a külállamokkal a szerződések kötésének eddigi módja *önálló rendelkezés útján tartatik fenn.*

Ezek után a horvát provizórium, majd az 1899-ik évi költségvetés tárgyalandó le lehetőleg az indemnit alatti. (Helyeslés.)

Ezek elintézése után be fogom terjeszteni a *kuriai bíráskodásról* szóló törvényjavaslatot a Ház által 1896-ban elfogadott szövegben, de ebbe egyes rendelkezések lesznek felveendők egyes *választási visszahelyeslések megszüntetésére.* Ezeket most nem részletezem. (Helyeslés.)

A tárgyalások során szükségesnek bizonyult a Házsabályok revíziója. Ez a Ház szuverén joga, de a Ház munkásságának vezetésére a kormány hivatott és így ez tárgyalások által egyértelműen állapított meg.

Volt itt egy kényes pont: a Házsabályok 204. §-a. E szakasz módosítása nem tartatott szükségesnek, de megállapodás történt arra nézve, hogy a Házbán kijelentették, hogy abban a nem várt esetben, ha azon szakasz alkalmazása szükségessé válnék, a szakasz rendelkezése vegrehajtandó s a Ház összes pártjai minden képviselőtől elvárják, hogy ilyen esetben *becsületbeli kötelességnek tartja* magát a Ház kizáró in ézkedésének alávetni. (Helyeslés balfelől.)

Széll ezután a megállapodás szövegét általános helyeslés közt felolvassa s kijelenti, hogy a Házsabályok revíziója s a kuria bíráskodás közt junktim állapított meg.

A kormány — így folytatja — nagy sujt heizez a végleges kiegyezés megoldására, melyhez nagy érdekek fűződnek. A kormány az 1903-ig a gazdasági kérdéseket szabályozó törvényjavaslatokat fogja a Ház elé terjeszteni, az önálló vámterület jogi állapotainak kimondásával s a külföldi szerződésekre vonatkozó kiegészítéssel, mely szerint ezek lejártának a kiegyezés egy évi meghosszabbítása esetén szintén 1904-re kell áttétetnie. Ha 1903-ig a vámszövetség az 1867. XII. törvényeknek megfelelően létrejöhet, az erre vonatkozó törvényjavaslatot a Ház elé fogja a kormány terjeszteni s a pártok megállapodtak abban, hogy a törvényjavaslat tárgyalásának útjába nem gördítenek akadályokat.

A kormány az 1867. XII. törvények alapján áll. En hivo va-

gyok e törvénynek s ahhoz lelkelem és meggyőződésem egész erejével ragaszkodom, mert az messze időkre helyes alapokra fektette a gazdasági kapcsolatot. (Ellentmondás a szélső baloldalon.) Tudom, hogy ezzel önök (a függetlenségre mutat) nem értenek egyet, de ki kellett meggyőződésemel jelentenem.

Az 1867: XII. törvénycikk igaz értelmét kövelem. (Viharos éljenzés az ellenzéken.) Ne tessék szavaimnak más értelmet tulajdonítani, mint amit neki tulajdonítottok.

Károlyi István gróf: Örülünk ennek a beszédnek! Mi megértjük!

Széll Kálmán: En mindent úgy értek, ahogy mondom. (Viharos éljenzés balfelől.)

— Elvem a szilárd szabadelvűség (Viharos éljenzés jobbfelől.) — folytatá Széll — ezt abból a légkörből hoztam, amelyben nevelkedtem. En ettől az irányzattól egy lépéssel sem fogok eltérni. Őszintén, becsületesen mondom. Ennek czélja egy: a magyar nemzet számára folytatni a magyar nemzeti államnak intézményekkel való kiépítését. (Viharos éljenzés.)

E politika megvalósításában első sorban a szabadelvű pártra támaszkodom. E párt politikája az enyém is volt. En őszintén és nyíltan megvallom, hogy becsesnek és értékesnek tartom magamra nézve, ha engem feladatomból megvalósításánál támogatni fognak a Ház más oldalairól is (a nemzeti pártra mutat) azok, akik az én programmom alapján állnak. (Helyeslés a nemzeti párton.)

Széll figye met kér s így folytatja:

— A külügyi kérdésekről szölok. Ami politikánk a béke politikája s ennek a fővédője a hármasszövetség s emellett lehetőleg jó viszony minden hatalommal. Ezek a szempontok vezetnek külügyi politikánkat.

Horvát-Szlavonországok al viszonyunk törvény által van szabályozva. Ennek a szabályozásnak bázisán állunk s örülünk a társországok fejlődésének, mert átérzzük ennek az államkapcsolatnak a jelentőségét. Örülni fogunk, ha sikerülni fog az együttes törvényhozás keretében a társországok érdekében mindent megtenni, s látni, hogy azok autonómiájuk keretében szépen fejlődnek. (Helyeslés. A horvát képviselők éljeneznek.)

A kormány főtevése az államháztartás pénzügyi egyensúlyának megőrzése. Ezt kell a reformmunkásságnál is figyelembe venni.

A véderő fenntartása fontos feladat. Bár a hadi terhek tarthatatlansága el van ismervé minden tényező által, tartok tőle, hogy e téren a terhek megkönnyítéséről még hosszú ideig szó nem lehet. Az osztrák-magyar hadsereg harczképessége az áldozatok s a szervezés által magas színvonalra emelkedett. Ezt fenntartani, sőt fejleszteni mindnyájunk érdeke, mert ez az ország biztosításának és a monarchia tekintélyének az alapja. Ezzel tar ozunk a magyar honvédségnek is, mely magas színvonalra emelkedett. (Úgy van!)

Most egyes tárczákrol beszél Széll.

A vallás-közoktatásiügyi tárcza terén a fennálló intézmények fenntartásával a kormány a felekezeti béke ápolására törekszik. Reméli, hogy a katolikus autonómia kérdése szerencsés megoldást nyer. A felség legfőbb kegyuri jogai az állam szuverenitása és a katolikus egyház hierarkiai szervezete a szempontok, melyeket a katolikus auto-

nómia megalkotásánál figyelembe kell venni.

— **Hát a dogmák!** hangzik a néppártrol.

Széll folytatja:

— A kulturális intézményeket a kormány fejleszteni fogja.

Az igazságügyek terén a kormány abban az irányban fog haladni a kodifikációban, melyet az előző igazságügyminiszter s elődje Szilágyi Dezső kezdeményezett. (Eljen Szilágyi! — a baloldalon.)

A földmivelésügyi terén figyelni kell a szerves kapcsolatra az ország gazdasági viszonyai között. A kormánynak gondja lesz a gazdasági osztály minden tagozatát éber figyelemmel kísérni. (Helyeslés balfelől.) Első sorban áll ez a le-súlyosabb viszonyok közt levő kisebb gazdasági ek-zisztenciákról. Itt társadalmi támogatásra van szükség. Nagy fontosságot tulajdonít a kormány a hitelviszonyok ügyének. A kormány foglalkozni fog a parcellázás és telepítések ügyével (Zajos helyeslés.)

A földbirtokos osztály a közép-osztály derekát képezi. Ennek érdekeire nagy figyelmet fordít a kormány.

Az ipar- és kereskedelem fejlesztését is széles alapokra kell fektetni. Itt is társadalmi tevékenységre van szükség. A vasuti közlekedés és tarifáügy már sok hasznára volt az országnak. Általános köztudatnak adok kifejezést. Azt kijelentem, hogy a vicinális vasutépítésről szóló törvény revíziója elsőrendű feladat. (Viharos helyeslés balfelől.)

A lakosságra tulságos terheket rotnak. Az új törvényjavaslat a képviselőket é állami funkcionáriusokat ki fogja zárni a vicinális koncessziókból s kiterjeszti gondját arra, hogy az érdekelt községek tullehetetőségének eleje vételessék. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Egy oly kérdésre térek most át, amelyet első helyen kellett volna említeni: a közigazgatás reformjának kérdése ez. Ezzel számos reform függ össze. En az 1891. gondolom 33. törvénycikk alapján. a közigazgatás államosításának híve vagyok. De úgy fogjuk megvalósítani az államosítást, hogy az önkormányzat, ősi értékében és érvényében fennmaradjon.

— **Helyes! Helyes!** kiáltják minden oldalon.

Ezzel függ össze egy másik nagy reform: a tisztviselők fegyelmi ügye, és a pragmatika kérdése. Ezek sürgős és fontos kérdések, de oly súlyos nehézségekkel állanak előtünk, hogy még körvonalaiban sem merném azokat most érinteni.

Minde reformokat a gyakorlati élethez viszonyítva óhajtom megvalósítani, mert azt hiszem, hogy egy szerényebb ház lakályosan berendezve többet ér, mint egy üres pa.ota.

— **Helyes! Helyes!**

A nemzeti államot fogom szem előtt tartani mind e nagy reformokkal.

Az inkompatibilitás kérdésének revideálása is a reformok sorába tartozik.

— **Eljen a revízió!** suttogja Kálmán Károly felénk.

E revízió a Ház minden tagjának érdekében áll.

Hangya szorgalommal és intenzív tetterővel óhajtom minde feladatok megvalósítását megkísérlni.

— **Eljen! Eljen!**

És ha most kérdem, — foly-

tattja Széll — mi az a kormányzati szellem?

— **En azt** szól Polónyi. — **En nem fogom megtagadni azokat az elveket, melyek engem vezetnek azóta, mióta politikailag gondolkodom. Minden vallás- és pártkülönbség nélkül óhajtok kormányozni.**

— **Eljen! Eljen!** kiáltják balról. Minden kormányzás vezérszavai: **törvény, jog, igazság!**

— **Eljen! Eljen!** — viharzik a baloldaltól.

— **En nem tetszik odaát!** — jegyzi meg valaki, mire a jobboldalon bosszus morgás támad.

— **Jöjjen el az egymás meglátásának korszaka!** — mondja befejezésül Széll, — hogy együtt munkálkodhassunk az ország javán és tüdvén.

A hatás.

Perczekig szakadatlanul zug a taps és éljenzés minden oldalon, a karok lelkesedve nyulnak a miniszterelnök felé, aki visszaül helyére.

Horánszky Nándor! szól **Rakovszky** jegyző, de a szélsőbal titkodik:

— **Öt perc! Öt perc szünet!**

Madarász ezt a kívánságot nyájasan teljesíti.

Horánszky Nándor.

Horánszky Nándor a kormány programjára a nemzeti párt nevében válaszol. A kormányelnök közreműködésével létrejött a megállapodás, a mint az az akadály elenyészelt, melyet a tárgyalásokat azelőtt vezetett kitűnő férfiak nem tudtak elhárítani. Széll tapintata és államférfiai bölcsesége tette a megegyezést lehetővé.

A közélet teréről vonuljon ki a gyűlölet s foglaljon ott helyet az eszmék harcza.

A kibékülés szelleme lebegett a kormányelnök szemei előtt, midőn terveit feltárta. A személyi gyűlölködés vonuljon ki innen, mert a törvényhozásra nagy feladatok várnak. A szülő igyekszik fog, hogy ez a munka eredményes lehessen.

A kormányelnök közjogi kijelentéseit, melyek az 1867: XII. törvénycikkre vonatkoznak, úgy amint a kormányelnök mondta, aláírja szóló, mert tudja, hogy nálam eiv és a gyakorlati megvalósítás egy uon haladnak.

A részletekre nem terjeszkedik most ki, csak kijelenti, hogy maga részéről semmi akadályt sem lát arra nézve, hogy a kormányt programja megvalósításában elvei alapján, melyek teljesen kongruensek a miniszterelnök által körvonalazott elvekkel, teljes tudásával és legjobb törekvésével támogassa.

Széll egyéni-ége garancia arra, hogy őf-lállított programját meg is fogja valósítani. Hiszi, hogy elvek elvekkel, eszmék eszmékkel fognak egymással szembenállni. Így fog meggyőzni a közölet. Erre az országnak szüksége van s ez fogja az országnak megszerezni azt a hasznot, amelynek megszerzésére minden pártnak minden tagja remélni fog teljes erejével fog törekedni. Ezek kijelentése után csak önmét fejezi ki a felet, hogy a kormány elén Széll Kálmán áll.

Az ellenzéken éljenzés hangzik fel.

Kossuth Ferencz.

Kossuth Ferencz a függetlenségipárt álláspontját körvonalozza. A független-

ségipárt küzdeni fog az ország állami függetlenségéért.

Kossuth utal arra, hogy **Széll** a hatalom polczát hagyta el, hogy elveit fenntarthassa. Ebből pártja azt a meggyőződést meríti, hogy Széll Kálmán és kormánya meg fogja valósítani a béke alapját képező megállapodásokat és programját. (Eljenzés az ellenzéken.) Ebben a meggyőződésben a függetlenségi párt lemond a rendkívüli fegyverek igénybeveteléről s az elvi harcok terére lép át.

Kitűnt, hogy a 67-es törvényt még annak hívei sem tudják teljesen fenntartani. A függetlenségi párt küzdeni fog a gazdasági önállóságért. Pártja semmi juta omra nem számít, csak egyet kíván: a haza boldogulását.

A baloldalon éljenzés zug végig.

Molnár János.

Molnár János prelátus, a néppárt nevében beszél. Pártja konstatalja a Széll programjában levő közeledést, főkép a választások ügyében. De a néppárt tovább küzd programja megvalósításáért s követeli az egyházpolitikai törvények részben való eltörlését, részben pedig megváltoztatását. Pártja a keresztény restaurációért küzd, — folytatja Molnár prelátnál általános diskurálgatás közepett — s végel kijelenti, hogy a néppárt a katolikus autonómia fendezése körül is örökdi az egyház érdekei felett.

A néppárt sürgeti a földadó leszállítását, a tőzsdeadó behozatalát, a hitelviszonyok fejlesztését, az adóreformot s általában a kisczadák érdekeinek megvédését. A szocializmussal szemben az a programjuk, hogy a szegény osztályt az anyagi gondoktól megmentsék. A választói jog kiterjesztését s a választókerületek arányosabb beosztását is kívánja Molnár.

A Házban öt ember se hallgatja, csak Kálmán Károly süvöti minden mondanál dörgő hangon:

— **Úgy van!**

Molnár is reméli, hogy az elvek harcának ideje következik.

Polónyi Géza.

Polónyi Géza áll most fel szólásra. — **Halljuk! Halljuk!** — zug végig az ellenzéken.

Polónyi is beszámol az új kormány iránt táplált érzelmeiről. Nem kü ön-bözteti meg magát a függetlenségi testvérektől, sőt czélja az, hogy a Kossuth szavai nyomában az ő és barátai szívében támadt érzelmeiket tolmácsolja. Ő is mely halálai szót a királyról, aki a válságot így oldotta meg. (Eljen a király!)

Nem is egy párt, csak egy csoport igyekezett a királyt az alkotmány fel-függesztésére rábínni, de a király az a kotmányt védte meg. Maga és elvtársai nevében azt a fohaszt küldi istenhez, hogy a király soká éljen.

— **Eljen a király!** — zug végig az ellenzéken.

Polónyi reméli, hogy többé nem jön olyan kor, mint az, amelyre most teszik ra a zárókövet. De ha újra jönne olyan idő, amikor akadna valaki, aki kezét az alkotmányra akarná rátenni, újra lennének erős férfiak, akik a hatalom erőszakát megakadályoznák.

Polónyi Széll egyéniségében teljes garanciát lát arra, hogy az ő kormányzata alatt az erőszak orája nem fog bekövetkezni. Fenntartja magának azt a jogot, hogy pártja bizalmatlansá-

gát Lukács pénzügyminiszter irányában a költségvetés tárgyalásánál megindokolja.

— *Éljen Lukács!* — hangzik fel viharosan a jobboldalon. Lukács miniszter mosolyogva hajtja meg fejét Polónyi felé.

Polónyi kijelenti, hogy a Széll-kormányt alkotmányos törekvéseiben a függetlenségi párt is fogja támogatni. Ugyanez áll az igazságügy, kultúra és gazdasági téren szükséges üdvös intézkedések tekintetében. De pártja rendíthetetlenül ragaszkodik közjogi elveihez.

Perczel Béni és Rakovszky István eközben sorra keresik fel a technikai obstrukciós névszerinti szavazások benyújtóit. Mindannyi kijelenti, hogy a *szavazás iránti beadott kívánságot visszavonja.*

Polónyi azt fejtegeti, hogy a paritás elve nem érvényesült se a diptomácia se a hadsereg körében. Pártja annak idején számon fogja kérni, hogy mi az 1867-iki törvények hamisítatlan magyarázata. Pártja meg fogja védeni a hamisítatlan elveket. A függetlenségi párt jövőre is eleven tiltakozás marad s küzdeni fog elvei érvényesítéséért. Magyarországnak olyan municiplumokra van szüksége, amelyek a jog védelmét biztosítsák. És ahol az egyenlő közteherviselés és az általános rendkötelezettség van meg, ott a jogoknak is egyenlőknek kell lenniök. Ezért hangsúlyozza az általános és titkos választási jog szükségességét. Sohasem volt a vágy oly fokozott, mint most, hogy a parlament nyugodtan, békésen működhessen. A miniszterelnök szavaiból következtetve, Magyarországnak ma bucsuzik attól a rendszertől, amely oly károsan sújtotta az országot. A mult csak példa legyen — így végzi beszédét — és éjve honért, nézzen előre szemünk. (Éljenzés a baloldalon.)

A napirend.

Madarász József korelnök ezután a napirend iránt tesz előterjesztést. A napirenden levő tárgyak közül a névszerinti szavazások, miután a szavazást kérő képviselők kérelmeket visszavonták, maguktól elesnek. Az utolsó pontra, az elnök és alelnökök választására nézve pedig indítványozza, hogy ezt a holnap délelőtt tíz óraker tartandó ülésen ejtse meg a Ház.

A Ház ehhez egyértelműen hozzájárul és így a képviselőházi elnöki és két alelnöki állására holnap lesz meg a szavazás.

Ezzel az ülés délután egy óraker véget ért.

A főrendiház ülése.

A képviselőház ülése után közvetlenül, délután egy óra után a főrendiház tartott ülést, hogy az új kormány itt is bemutatkozhasse.

A főrendek a bemutatkozás alkalmából meglehetősen szép számmal jelentek meg. Az elnöki széket gróf Károlyi Tibor foglalta el, pontban egynegyed két óraker.

A főrendiház elnöke legelsőben is az új miniszterelnök és társai kinevezésére vonatkozó királyi kéziratot olvastatta föl, ugyanazt, amelyet három órával előbb a képviselőházban publikáltak.

A királyi kéziratnak tudomásul vétele után Szapáry István gróf, a főrendiház Háznagya bevezette az új kormányt.

Széll Kálmán kormányelnököt és miniszter társait lelkes éljenzéssel fogadták a főrendek. A miniszterek erre elfoglalták helyeiket és nyomban Széll Kálmán állott fel szólásra, hogy a kormány álláspontját a főrendiházzal is megismertesse.

Széll Kálmán ugyanazokat ismételte, amit az imént a képviselőházban mondott. Beszédét azonban itt rövidebbre fogta.

A főrendek Széll Kálmán beszédét zajos helyesléssel kísérték és a végén lelkesen megéljenzették.

Szapáry Gyula gróf beszélt ezután. A legnagyobb bizalommal viseltetik Széll Kálmán egyénisége iránt, mert ismeri multját. Széll Kálmán volt az, aki a parlamenti békét helyreállította és bizalommal viseltetik irányában azért is, mert látja, hogy Széll Kálmán politikai ellenieit is elismeréssel adóznak neki. Széll közbejöttére jött létre a béke, ő neki köszönhető, hogy a parlament ismét visszanyerte munkaképességét. Mindezekért bizalmat szavaz az új kormányelnöknek. (Általános helyeslés.)

Zichy Nándor szólal most fel és azt mondja, hogy a legnagyobb tisztelettel viseltetik Széll Kálmán egyénisége iránt, bár programjával nem mindenben ért egyet. A liberalizmus nagyon eltérő nézetekre ad alkalmat.

Vannak liberálisok, akik konzervatívok és konzervatívok, akik liberálisok. Neki nem az a nézete, hogy csak a liberális zászló alatt dolgozhat ez az ország. Katolikusok és keresztények egyaránt bizalommal vannak Széll Kálmán igazságszeretetével szemben. És ő is előékenységeről biztosítja az új miniszterelnököt. Hangsúlyozza, sokat lehet változtatni az egyházpolitikai törvényekben, anélkül, hogy ez a liberális pártot sétené. Arra kéri Széll Kálmánt, hogy ápoló kézzel törekedjék a valásbke elmozdítására.

Károlyi Tibor gróf elnök üdvözli Széll Kálmánt, aki a békét helyreállította és az ellenzéklet lecsilapította.

A főrendek zajosán helyeselték ezt az üdvözlést. Széll Kálmán felkel és meghajtja magát, amire az éljenzés megújul.

Az elnök még Faure Félix a francia köztársaság elnökének haláláról emlékszik meg és néhány jelentés felolvasztása után az ülés negyed három óraker véget ért.

Apponyi György gróf meghalt.

— 1808—1899. —

Apponyi György gróf, Magyarországnak 1848. előtti főkanzellárja, majd pedig az októberi diplomata után 1860-tól 1863-ig országbírója, az ismert konzervatív államférfi, Apponyi Albert grófnak édesatyja ma hajnali két óraker poszonymegyei eberhardi birtokán kilencvenegy éves korában *hosszabb betegskedés után elhunyt.*

A magyar közélet sokat emlegetett alakja, aki hazánk történetében nevezetes szerepet játszott s akinek nagy érdemei vannak a 1867-dik átalakulás békés előidézése körül, hunyta be szemét. A régi magyar konzervatív politikusok utolsó maradékának halálának híre akkor terjedt el a képviselőházban, amikor a fia által vezetett nemzetipárt elnöke nyilatkozott Széll Kálmán programjáról s nyilatkozatával megkezdte az új pártjának a szabadelvűpártba való beolvadásához. Apponyi Albert

gróf családi gyászra iránt a képviselőházban általános részvét nyilvánult. Apponyi Albert gróf ott van Eberhardtban édes atya halottas ágyánál. Feleségének ma reggel ő táviratozta meg a gyászírt. A gróiné a déli gyorsvonattal szintén Eberhardtba utazott.

Apponyi György élete.

Apponyi György gróf született 1808. december 29-én. Tudományának befejezése után Desseffy Auréllal együtt a bécsi udvari kancelláriánál szolgált, mint fogalmazó Reviczky főkanzellár alatt. Először az 1839—40. országgyűlésen tűnt ki, mint az ifjabb, reformoktól nem annyira irtózó, de a kormányhatalmat minden módon erősíteni óhajtó konzervatív párt egyik vezére a főrendiházban.

Ennek tulajdonítandó, hogy ellenszenvvel fogadták államkancellárá történet kinevezését.

Nehéz volt a helyzete az általa is képviselt kormány hibái, gyöngeségei folytán erős ellenzékkel szemben, melynek vezetője Kossuth Lajos és Deák Ferencz volt.

Apponyi György az összbírodalom, Magyarország Ausztriával való szoros összekapcsolatása céljából létesítette az adminisztratív rendszert. Az adminisztrátorok léptek a főispánok helyébe és beamterkelhetetlenséggel intézték úgy a választásokat, hogy az ellenzék 1845-ben és 1846. a megyék többségében vereséget szenvedett.

Ez okozta azonban vesztét. Az ellenzék elkeveredetten támadta. Hogy ezzel szemben megállja helyét, már a reformokra adta a fejét, összekötésbe lépett Széchenyi István gróffal. De mindez hiába volt. Az 1847—48-iki országgyűlésen nem sikerült többséget szereznie. Az ellenzék támadásai mind erősebbek, mind hatalmasabbak lettek, amin úgy akart segíteni, hogy fel akarta osztatni a házat. De a februári forradalom megghusította tervét.

A márciusi napok idejében beteg volt és csak miután felépült, hallott a forradalomról, bukásáról s a miniszterium kinevezéséről.

Amily ellenszenvet tanúsított az új szabadelvű vívmányokkal szemben, ép oly állhatatosan állt ellen az országot leigázó kényuralomnak. Nem tudták rávenni, hogy mint királyi biztos teljes hatalommal segítse elnyomni Magyarországot. Josika Samuval együtt működött a törvényelvi jog érdekében, míg Schwarzenberg és Bach rendszere teljes diadalra nem jutott. Valahányszor alkalma volt rá, hangoztatta Magyarország jogait, így különösen Albrecht főherczeg előtt tette ezt sokszor.

Az októberi diploma után ő bizatott meg mint országbíró a magyar törvénykezés újjászervezésével és 1861-ben mint királyi biztos az országgyűlés vezetésével. Az 1865—68-iki országgyűlésen képviselő volt, de Deákkal szemben sem a Házban, sem a kiegyezést kidolgozó tizenötös bizottságba nem bírt érvényre jutni. 1848. előtti népszerűsége most is nyomasztólag hatott politikai szereplésére. Később aztán mindinkább visszavonult a nyilvánosságtól, magával vive a viharos, küzdelemteljes idők emlékét.

Az utóbbi időkben egyáltalán nem szerepelt.

Apponyi György grófról, aki évtizedek óta visszavonultán él eberhardi birtokán, s onnan alig mozdult ki, csak olyankor hallott a világ egyet-mást, amikor súlyos beteg volt, s a fia felkereste. Ő semmiféle módon nem szerepelt, és se mondásokat, se adomákat nem jegyzett fel a krónika népszerűtlen, konzervatív főúrról.

Csak akkor beszéltek róla többet, amikor új szóval gyarapította a magyar nyelvet. Mikor Kossuth Lajos megalapította a »Nemzeti kör«, melyből később

az »Ellenzéki kör« lett, akkor Apponyi gróf belátta, a klubéletnek milyen nagy szerepe lehet a politikában. Azzal felelt hát Kossuthnak, hogy megalapította a konzervatív párt klubját. Ekkor aztán nemcsak a konzervatív irány lett népszerűtlen, de a kör címe is. Ez volt ugyanis a klub neve: »Közhasznú gyűlde.«

Tengersok élez gyártódott abban az időben erre a különös névre. Pedig azt mondják, csak a név változott, az értelem megmaradt. Még a legutóbbi időben is volt klub, amelyre bátran rá lehetett mondani, hogy — közhasznú gyűlde.

Felhívás előfizetésre.

Az *Esti Hírlap* mindenekelőtt hálás köszönettel tartozik a közönségnek, amiért ezt a lapot szinte példátlan mértékben felkarolta. A számos kedvezményen kívül köszönhetjük ezt bizonyára annak az elvünknek, hogy »mindent a közönségnek és a közönségért.« Nem tartozunk se kormányhoz, se párt-hoz; nem csatlakozunk semmiféle kotériához, s csak egy irányvet követünk: a köz érdekét. Függetlenek, mindenirányban szabadelvűek és demokraták vagyunk, s nem szolgálunk senkit, csak a közönséget.

Ezt a mi közönségünket hívjuk most fel a lap előfizetésére. Azért hívjuk fel erre, mert kényelmesebben jut hozzá, ha előfizet, mintha napról-napra vásárolja. Újságunk úgy a fővárosban, mint a vidéken (házhoz hordva, vagyis postán küldve) *egy hónapra hatvan krajczár.*

Az előfizetés nemcsak kényelmessé teszi a lapjartást (a fővárosi olvasó korán délután kapja meg, a vidéki előfizető már hajnalban), de nagy mértékben emeli a sorsjátékban való nyeresési esélyeket is, mert így módon egy nap se marad ki az újság, ami a naponként való vásárlásnál könnyen megeshetik. Így módon aztán az előfizető havonként hatvan krajczárért közel háromszor *korona nyereseményre játszik.* Ezt a kedvezményt semmiféle más újság nem nyújthatja a hiveinek, mert erre az *Esti Hírlapnak* egész Európában kizárólagos szabadalma van.

Bizalommal fordulunk a nagy közönséghez, kérvén lapunk terjesztését, és tesszük ezt abban a meggyőződésben, hogy a magyarságnak, a magyar kulturának teszünk ezzel jó szolgálatokat.

Az *Esti Hírlap.*

TÁVIRATOK.

A pápa betegsége.

Róma, március 1. (Az *Esti Hírlap* távirata) A Stefani-ügynökség jelenti: A Vatikánban minden úgy van, mint rendszeren és *tagadják hogy a pápa rosszullete komoly természetű.* Sőt azt állítják, hogy ő szentsége délelőtt 11 óraker fölkel, de Rapponi dr. anácsára ismét lefeküdt, mert az orvos *lát és általános meghalást lábujjással* konstataált. Rampolla bíboros államtitkár ma többször meglátogatta a pápát. Megerősítik, hogy a március 2-ra kitűzött *kihallgatások és a március 3-ra a pápai kápolnában tervezett mise elmarad,* de Rampolla bíboros meghívásait a március 2-án tartandó diplomáciai ebédre egyelőre

még nem vonták vissza. A klerikális lapok egyáltalán hallgatnak a pápa betegségről. A vatikánban azonban kijelentik, hogy az «Osservatore Romano» holnap hivatalos jelentést fog közölni a pápa állapotáról.

Róma, márczius 1. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Az éjszaka Lapponi dr. és Mauroni dr. egyetemi tanár, orvosok konziliumot tartottak. A pápa hőmérséklete 39 fok. Lapponi az egész éjjelt a nagybeteg ágyánál töltötte.

Róma, márczius 1. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A *szultán* táviratilag kérdés-közdött a pápa állapotáról.

Róma, márczius 1. 12 óra. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A pápa állapotát mindinkább rosszabbra fordul. Már a legrosszabbtól is lehet tartani. A Vatikan hivatalos lapjai még mindig tagadják a pápa betegségét.

Róma, márczius 1. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A pápa lázzal összeköltött csuszban szenved. A »Don Ghisciotte« jelenti, hogy a pápa belesége emésztési zavarokat okoz. A »Messagero« szerint attól tartanak, hogy mellhártyagyulladás áll be.

A nikaraguai forradalom.

New-York, márczius 1. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Egy managui távirat szerint Rayes tábornok megadta magát a Marietta amerikai hadihajó és az »Intrepid« brit hadihajó parancsnokainak, akik 80 tengerészkatonát szállítottak partra a rendőrszolgálat végzésére.

Kínaiak a vasut ellen.

London, márczius 1. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Pekingből: 200 kínai megrohanta az új vasut Paotingtu mellett levő építményeit, 90 mérföldnyire Pekingtől délnyugatra és megkísérelte egyes hidalkatrészek elhordását és az építőanyagok egy részének elpusztítását. A helyi rendőrség tehetetlen volt a támadókkal szemben. Személyeket nem találtak meg.

Az orleanisták összeesküvése.

Paris, márczius 1. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Buffet beismerte a »Journal« egyik munkatársa előtt, hogy lényeg volt összeesküvés, de kijelenti, hogy a rendőrség egyetlen kompromittáló okiratot sem talált, ennél fogva nincs bizonyíték az összeesküvésre nézve. Buffet becsületességére mondja, hogy az orleanista párt sohasem tett lépéseket valamely francia politikusról vagy katonai személyről. A trónkövetelő bizonyára szívesen fordította volna hasznára az esetleg beálló zavarokat, de sohasem tervezett erőszakos csíny.

Spanyol dolgok.

Madrid, márczius 1. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A szenátus három szavazattal többséggel vetette el az ellenzéknek a *Fülöp-szigetek átengedése*re vonatkozó ellenjavaslatát.

VÁROSI ÜGYEK.

A százmillió kölsön.

(Az *Esti Hírlap* tudósítójától.)

A főváros tudvalevőleg nagyobb kiadásai fedezésére egy fővárosi bankintézetekből álló pénzesoporból száz millió korona kölsön felvételét vette tervébe. A kölsön kötvényeiből a bankesoport már a szerződés megkötésekor átvett 30 millió korona értékű kötvényt s kikötötte magának a többi kötvényre

nézve az *opció*, azaz elővételi jogot. Az elővételi jog értelmében a bankesopornak meg kellett volna az opció gyakorolni. De a bank azzal a megoklással, hogy a pénzügyi viszonyok nagyon rosszak, a kötvények átvételénél pedig a bankesoport minden kötvénnyel egy koronát ráfizetne, nem élt az opció-joggal. S erről tegnap értesítette a fővárost, de egyszerűen kijelentette azt is, hogy hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni a kölsön kötvényeknek a szerződés intencziói értelmében való átvételére.

Sürgős intézkedés szüksége forogván fenn, a főváros a bankesoport átiratát ma tárgyalta a tanácsban s közvetlen utána a pénzügyi bizottságban. Így meg aztán majd az ügy ma délután a fővárosi közgyűlésre elé.

A pénzügyi bizottság ülése különben a következőképpen folyt le:

Halmos János polgármester maga elnököl a pénzügyi bizottságban.

Seregi Zoltán tanácsjegyző felolvasta a 12 pénzügyi bizottságban átiratát.

Halmos polgármester az átirat felolvasásakor kijelentette a bizottság előtt, hogy a pénzügyi intézetek ezen határozata nem hozza zavarba a fővárost. A fővárosnak két hónapig pénze van elég, sőt esetleg a harmadik hónapra, azaz májusra is nyithatnak pénztárat. Előadta aztán a polgármester, hogy ő már régebben tudott arról, hogy a bankesoport nem akarja gyakorolni az opció jogát, s így egyes pénzügyi intézetek képviselőivel tárgyalásokat folytatott. Az Osztrák-magyar bank budapesti fiókintézete késznek nyilatkozott, hogy a fővárosnak szüksége lesz egy kölcsönre, mint lombard kölcsönre a rendes 6 százalékos lombard kamattal mellett, amely perzent azonban valószínűleg nemsokára leszűl egy fél perzenttel. A kölcsön 3 hónapra lejárata sőt, de a bank ezt minden nehézség nélkül pro ogáná addig, míg a főváros fizetni tud.

Seregi tanácsjegyző felolvasta a polgármesternek ez ügyre vonatkozó előterjesztését, melyet a tanács egyszóval elfogadott. Az előterjesztés értelmében a közgyűlés elhatározná, hogy:

1. A főváros a bankesoport bejelentését tudomásul veszi.

2. **Halmos** polgármester elnöklete alatt **Matyska** Alajos alpolgármester, **Vasilyevits** János tanácsos és **Lampf** Hugo főszámvéve és négy bizottsági tagból álló bizottságot küldjön ki a közgyűlés a kötvények értékesítésére. A bizottságot teljes hatalommal ruhazza fel a közgyűlés és működését előre jóváhagyja.

3. Felhatalmazza ezt a bizottságot teljes hatalommal — hogy intézkedjen — akár lombard-kölcsön útján, akár azáltal, hogy a főváros visszafizetési kötelezettség mellett kölcsönt vesz fel arról, hogy a fővárosnak szükség esetén pénze legyen.

4. Esetleg ezen 48 millió korona konverziójáról gondoskodik.

Az előterjesztés felolvasása után kijelenti a polgármester, hogy a bankesoportok ezen átiratával a kölcsön szerződés lejártán tekinthető s a főváros a kötvények értékesítésében szakadkezet nyert.

A polgármester a kölcsön megszerzését nem tartja nehéznek s biztosan hiszi, hogy a külföldi pénzügyi intézetek közül akármelyik szívesen vállalkozik a kölcsön finanszírozására.

A polgármester után Weisz Berthold

szólt fel. A bankesoport eljárását üzleti érdekekből kifolyó cselekedetnek tekinti, miután jelenleg a pénz drága. A jövőt ezért biztosítottak tekintik.

Csetei **Herzog** Péter szűkegesnek tartja, hogy a bizottság eljárása a közgyűlés jóváhagyásától függjön.

Heltai Ferenc bizottsági tag hivatkozik az államkölsönökre, melyeket mindig a pénzügyminiszter köt meg, anélkül, hogy a parlament jóváhagyását kérné. Csatlakozik a polgármester javaslatához.

Preyer Hugó felszólalása után, ki ellenzi a polgármester javaslatát, szava zársra került a sor; a pénzügyi bizottság a polgármester előterjesztését elfogadva javasolja a közgyűlésnek, hogy a kiküldött bizottságot teljes hatalommal ruhazza fel.

RENDŐRI HIREK.

— **Életunt baka.** Tegnap a felső rakparton, a Büchler-féle fatelep környékén a járőrelők egy katonazubbonyt, nadrágot, oldalegyvert és egy levelet találtak. A levél alatt **Wollner** Miksa baka neve állott, benne ezek a sorok:

— Meguntam az életet, azért eldobom magamtól.

Az életunt bakát keresi a rendőrség.

A brünni gyilkos Budapestben.

(Az *Esti Hírlap* tudósítójától.)

Február 20-ikán meggyilkolták és kirabolták B ünnben Podrazil Antal órást. A gyilkos hosszú fanyelű, ócska, rozsdás fuvágó baljával ütötte agyon Podrazil Antal órást. Az *elrabolt ékszerek egy részét megtalálták Budapestben.* Tegnap délelőtt tíz órakor megjelent a főkapitányságnál **Wagner** Jenő régiségkereskedő, aki a következőket adta elő:

Február 24-én egy fiatalember akinek személyleírása alább következik, — beállított nádor-utca 1. sz. a. levő üzletébe s egy 12 grammos bajor katonai szolgálati érdemkereszttel kínált megvételre, amely emaillel volt ezzel a felirattal »Merenti 1876.« **Wagner** mitán az értéket előbb meg akarta becsülni, más napra, vagyis szombatra rendelte a fiatalembert magához. Szombaton reggel az illető meg is jelent az üzletben s a kereset értéke fejében felvett hat forintot. **Wagner** még ezen a napon eladta a keresetet **Friedmann** Izidor ékszerésznek, aki ismét tovább adta **Ungár** Samu váci körút 16. szám alatt lakó órásnak. Tegnap reggel egyik napilapban a brünni rablógyilkosság alkalmával elveszett tárgyak leírását olvasva, az általa megvett érdemkeresztre ismét a rendőrség azonnal megszerzte **Ungár** Samutól az érdemkereszttel tokjával együtt s elküldte a brünni rendőrségnek annak a tözetes megállapítására, vajjon az csakugyan a rablógyilkosság alkalmával elrabolt bajor érdemkereszttel azonos-e s egyúttal beszerzte **Wagner** Jenőnél járt fiatalember személyleírását, amelyet szintén közölt a brünni rendőrséggel.

Az illető 19—20 éves, középtermű, sovány testalkatú, arca hosszús, arcszíne sárgás, haja barna, homloka magas, orra rendes, fogai épek, tiszták, bajusza szakála nincsen, álla hegyes. Kék téli kabátot viselt, bársony gallérral, fekete kemény kalapja, fekete cipője, s barna nadrágja volt. Különös ismertető jele: jobb arczán egy hosszú vágás látható. A rendőrség kiderítésére a legszorgosabb intézkedéseket tette meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az Esti Hírlap sorsolásáról** szóló értesítést a 8-ik oldalon a hirdetések között közöljük.

— Csemegi Károly betegsége.

Csemegi Károlyról, a kuria nagyérdemű nyugalmazott tanácselnökéről a reggeli lapok aggasztó híreket közöltek. Csemegit ugyanis egy-két nap előtt erős influenza döntötte az ágyba, melyhez újabban arczán támadt orbánczszertü gyulladás is járult és ez okozza lázas állapotát és gyöngíti erejét. Mint örömmel értesülünk, ma délelőtt a beteg állapotában némi javulás állott be, sokkal könnyebben érzi magát és déli tizenkét órakor egészséges álomba merült. A beteg felől tudakozók s ama óriási, ma délelőtt **Enyedi** Lukács, **Kenedi** Geza, **Környei**, **Ribáry** József és mások keresték fel a beteg lakását.

— Az országos tisztviselők egyesülete palotája.

Most nyáron lesz huszonöt éve annak, hogy az országos tisztviselők egyesülete megalakult és ez idő alatt a szerényen megindult kör megizmosodott, hatalmas egyesületté fejlődött. Az eddigi **Kossuth** Lajos-utcai helyiség a tagok óriási száma miatt szűknek bizonyult és a mai nappal az egyesület saját palotájába vonul át. Az **Eszterházy**-utca 4. szám alatt emelkedik a ketemeletes, díszes épület, melyet a modern építészet minden művészetével tettek impozánssá. Amint a belépő tul jut a bejáraton, tágas, világos terraszok fogadják, melyek közepén kényelmes fotonikák délszaki virágoktól környezve várják a pihenni akarót. Innen kétoldalt vastag szőnyeggel borított lépcső vezet fel az emeletre, ahol a pazar fényvel kiállított díszterem, játszószothák, előkelő eleganciával berendezett olvasóterem, fényes ebédlő foglalnak helyet. Mindenütt kiváló ízlet és urias fényűzés található. A palota 350.000 forintba került és **Steinhardt** Antal tervezte. Igen sok érdeme van az építés körül az építési bizottság elnökének: **Thuróczy** Adolf miniszteri tanácsosnak. Az épület ünnepélyes átadása ma délután hat órakor lesz.

— Faure Lucie kolostorban.

Mikor a fejedelmi pompájú temetési menet elindult az **Elysée**-ből, hogy a francia köztársaság elnökét utolsó útjára elkísérje, a volt elnök leányának, a nádszáltermetű és bajos **Lucienek** megfört lelkében szomorú elhatározás fogant meg. Kolostorba vonul a szép **Lucie**, a párisi társaság egyik legkedveltebb alakja. Váratlan halála az apjának, akinek anyjánál is erősebb tónusza volt ő, elvette minden kedvét a világi élettől. Az erős egyéniségű leány, aki már régebben elhatározta, hogy nem adja kezét senkinek sem, a nagy csapástól földig lesujtva, a valóságban keres vigasztalást és beáll **Krisztus** jegyesei közé. Ha eddig nem tudta volna a világ, hogy a volt elnök és leánya milyen határtalan szeretettel voltak egymás irányában, ime, most megállhatja. Nehány hónap múlva, majd ha anyjának szíve meggyógyult és nyugalma visszatért, fölveszi a zárdaszűzek fátylát a párisi főrangú világ ünnepeltje.

Maaponkint 50 koronás értéket sorsolunk ki, szombatonkint 400 koronásat. Az összes egy heti lapszámok, akár megnyerték az 50 koronás értéket, akár nem, tovább játszanak a 400 koronára.

Addig vi gasztálni fogja az anyját és elrendezi a családnak mindenféle ügyeit, melyek a halálos óta függőben maradtak.

A Wellmann-expedíció. Különös távirat jött ma Krisztániából. Az ott megjelendő »Morgenbladet» jelentése szerint tegnap Gøtheborgban egy fókavadászati egyezséget kötöttek, hogy abban az esetben, ha a Wellmann-expedíció ez év őszéig nem térne vissza, a fókavadászati befizetése után, ősszel, a »Sande fjord» hajó a Ferencz József-földre indul, hogy az expedíciót kutassa és esetleg hazahozza. Minek kötöttek egyezséget egyellen egy fókavadászattal? És miért indul a mentő expedíció csak ősszel? Vagy egyáltalán minek megy el? Őszig halásznak fókákra, aztán a Ferencz József földre mennek néhány emberért . . . Boldog Norvégia! Ugy látszik, ott csakugyan nagyon kevés a foka és sok az ember!

A salgótarjáni struczmadár. Már a lapokban is szó volt róla, hogy a salgótarjáni kőszénbánya szegény munkásait, a föld alatt élő éjjel-nappal folytonos éjszakában dolgozó bányászokat kicsoda mostoha sorsban részesíti az ő mindenható igazgatóságuk. De ezeket az üzelmeket egész meztelenségében a Friss Ujság leplezte le, amely több alkalommal (ugy tegnap is) kiküldött tudósítója jelentése nyomán írta le a salgótarjáni munkások borzalmas állapotát. A bányatársaság végre jónak látta ebben a dologban intézkedni. Talán a munkások sorsán javított? Dehogy, van eszében. Vagy a terjesztett híreket megcáfolta? Világért se; az igazságot nem lehet megcáfolni. Egyszeren úgy segített a bajon, hogy összevásárolta a Salgótarjánba küldött összes lapokat, hogy egy se kerülhessen a munkások kezébe. Erről az elmés csínyről a Friss Ujság a következő táviratot kapta:

Salgótarján, (Feladatott február 28-án, 11 óra 15 perczkor délelőtt.)

A Friss Ujság tekintetes kiadóhivatalának.

A küldött háromszáz példány Friss Ujságot a kőszénbánya-társulati igazgatóság megvette. Kérem újabb háromszáz példányt.

Lám, milyen elmés a salgói struczmadár. Azt hiszi, hogy a bányászok, ha nem ol vassák a saját bajukat, akkor már jóllaknak. A Friss Ujság erélyes intézkedést követel ebben a dologban Chorin Ferencz-től, az igazgatóság elnökétől. Mi pedig egy jó tanácssal szolgálhatunk kollégánknak. Irjon mindennap ezekről a botrányos üzelmekről, és ne 300, de tizezer példányt küldjön Salgótarjánra. Ha a direktió ezeket is mind összevásárolja, a pénzen valahogy felsegítheti a Friss Ujság a nyomorgó munkásokat.

A máhdi feje. Miután Egyiptomban az angolok végre többé-kevésbé rendet csináltak és az előző elvégzették a civilizáció elmunkáját, a puskával, ágyúval és robbanó szerekkel, most már a hollakon mutatják az elrettentő példát. Így többek között elrendelte az angol kormány, hogy az 1885-ben meghalt máhdi holttestét ássák ki, intő példának a derviseknek hamvasztás el és hamuját szórják a Nilusba. A máhdi hívei között óriási felháborodást keltett ez az intézkedés. Azt tartja ugyanis a mohamedán hit, hogy az így szétzört halott lelke nem jut a menyekbe. Mikor aztán Gordon őrnagy, a híres Gordon pasa unokája a parancsot végrehajtotta, meglette azt a szabálytalanságot, hogy a máhdi fejét levágatta és csak a fejnélküli testet hamvasztotta el. A teljes épségben levő főt a sebészek akadémiájának szánta. Ez a fej most nagy galibát csinál az angol külügy-miniszternek, akit emiatt meginterpelláltak és aki az interpellációra adott válaszában a máhdi teljes elégtétését erősítette. De a »Daly News» tudósítója ráczáfolt a mi-

niszterre és bebizonyította, hogy a máhdi feje nem egett el. — A dervisek különben hogy megholt máhdiuk ily megcsufoltatását meghoszulják, az esestet angol katonákkal veszik ki sirjaikból és iszonyuan megcsontkiják a holttestüket. Ugyanezt tették Honward, a Times ott esestet tudósítójának holttestével is.

Kezsgő. László Fülöp budapesti lakos eljegyezte Fisman G. zella kisasszonyt Fisman Samu ungvári építészvállalkozó leányát.

Vilmos császár Rómában. A német császár római útja, mely már hónapok óta foglalkoztatja az európai sajtót, még mindig kísért. Legutóbb az a hír volt elterjedve, hogy a császár elhalasztja utazását és csak a Caffarelli-palotának, a római császár épületének felavatására utazik az olasz fővárosba. Most ezt a hírt is megcáfolja egy római telegramm, mely szerint eddig egyáltalán nem határozott a császár utazásának ideje felől. Legvalószínűbb egyébként, a római tudósítás szerint, hogy Vilmos császár egészen lemond a római utról.

A zágrábi postások magyar tanára. A kereskedelemügyi miniszter a zágrábi posta- és táviratbiztosítók tanfolyamhoz Antolek József posta- és táviratbiztosítót a magyar nyelv rendes tanárának nevezte ki.

Az Esti Hírlap nyerője. Az Esti Hírlap nyerője jelentkezett ma kiadóhivatalunkban.

Verbanits Terka

(lakik Székes-Féjervár, palotai-utca 14.) a február 28-iki csütörtöki CB-839. számú lappal ötven koronás nyereményt nyert. A nyeremény elküldését igazoló postai feladóvényt kiadóhivatalunkban bárki megtekintheti.

A Hódoló díszfelvonulás. Eisenhut Ferencz őrnagy korkepe labató Varosliget, Andrássy-ut végén, reggel 9-től este 5 óráig. Belépődíj 50 kr gyermek egy 30 kr.

SZÍNHÁZAK.

* Enyedy Gyula operája Szegeden.

Enyedy Gyulának, az oly korán elhunyt fiatal zenebírálnak és komponistának »Leventek» című operáját tegnap adták elő Szegeden előkelő és nagyszámú közönség előtt. Az előadás nagy érdeklődés mellett folyt le s a zenemű általában nagy tetszést és sikert aratott. Jelen voltak az elhunyt komponista szülői Enyedy Luk. cs és neje is.

* Patti Adelina Rómában.

Patti Adelina férjével Cederström báróval most Rómában tartózkodik, ahol menyegzője óta először lépett a nyilvánosság elé. Az Accademia di Santa Cecilia-ban tartott zenei előadások hangversenyek mellett Gounod »Faust»-jából, Mozart »Don Juan»-jából és Torti dalaiból. A hangversenyen az olasz királyné is jelen volt. Patti éneke annyira elragadtatta, hogy személyesen üdvözölte az énekesnőt, akit a római impresszáriók folyton zaklatnak, hogy valamelyik színházban fellépjen, Patti teljes visszavonultságban él a férjével, kis kutyájával és babájával. Ezt a babát nem a golya hozta Patti-nak. Viaszkból van csak tulajdonának bánatára, kinek new-yorki tisztelői még hét éves korában ajándékozták, mikor mint kicsiny leány először elragadtatta őket. Patti most ötvenhat éves, tehát közel ötven éve őrzi, beczézi a babát és nem cserélte fel egyszer se másikkal, amint azt férjével oly gyakran szokta tenni.

Klasszikus előadások a Nemzeti színházban. Már a jövő hónapban megkezdik a Nemzeti színház a hétköznap délutáni klasszikus előadások sorozatát. Ez előadásokat kizárólag a tanulók ifjuság számára rendezik.

KÖZGAZDASÁG.

Országos iparosgyűlés. Az ipar-testületek országos gyűlése, melyet háromnegyed évi időközökben szótak tartani, ez idén Kolozsvárott lesz, valószínűleg szeptemberben. A tanácskozás főbb tárgyai

lesznek az iparörvény revíziója, a rabmunka szabályozása és a munkásügy rendezése.

A Leszámitoló bank Széll Kálmán helyébe Beck Miksa eddigi vezérigazgatót eddigi működési körének fentartásával elnökké választotta meg.

A pénzügyminisztériumból. Mint értesülünk Rácz Gerő miniszteri tanácsos hosszabb szabadságra távozott. Távollétének ideje alatt a tervezett adók, továbbá a pénzügyi és a fogyasztási adóhivatalok személyes ügyeinek főosztályát Stuckheil Gusztáv osztálytanácsos vezeti, a pénzügyi és a fogyasztási adóhivatalok személyes ügyeinek előadói teendőit pedig ez idő alatt helyettesképpen Lehrer Péter dr. pénzügyi tanácsos és pénzügyi főfelügyelő látja el.

A Magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közbírá tette, hogy a helyi hajó árakatok Vukovár és Ujvidék között ez évi március hónap 2-án, Baja és Apatin között pedig ez évi március hónap 4-én, Vukovárról illetve Apatinból megindítja.

Jelentések a tőzsdéről.

A gabonaüzlet Budapesten. Az enyhébb időjárás ellányhitotta az irányzatot, a malmok tartózkodtak a készruvasáriástól. A forgalom korlátoltan alakult, mivel a kínálat is gyöngye volt. Elkelt 10,000 q. buza változatlan áron. A határidőpiacra az első felemadási napon 20,000 mm. búzát és 3000 mm. rozst mondak fel.

A következő búzafajok kerültek forgalomba:

Készruveladások:	Tiszavidéki	100 mm.	79,8	kg	10,65	frton
>	300	>	77	>	10,7	>
>	500	>	78	>	10,55	>
>	600	>	79	>	10,30	>
>	100	>	76	>	10,25	>
>	4800	>	73	>	10,10	>
>	2400	>	73,3	>	10,15	>
Szerbiai	950	>	70	>	8,22 $\frac{1}{2}$	>

Egyéb gabonanevelékek: a hangulat nyugodt, az árak nem változtak. Rozsot 7,86 7,95, takarmány drópit 6,30—6,50, tengerit 4,60—4,65 és zabot 5,80—6,10 forinton adtak el.

A határidőpiacra bagyadt kangulat terjedt el, a kenyermagvak, főleg azonban a tengeri erősen hanyatlott. A forgalom élénken alakult.

Közlések:

Buza márciusra	9,91—9,86
Buza októberre	9,56—9,54
Rozs márciusra	7,86—7,80
Tengeri májusra	4,60—4,56
Zab márciusra	5,68—5,66

Budapesti értéktőzsde. Pallavicini őrnagy berlini utazása a spekulációt vásárlásokra ösztönözte, az árfolyamok fokozatosan javultak. Utóbb a külföldi alacsonyabb jegyzések megakadályozták a szűk irányzat érvényesülését, a vezető értékek árfolyama letévedezett. Különösen a rimamurányi vasmű részvényekben támadt sürgős kínálat. Aközüti vaspálya részvények is hanyatlottak.

Az előtőzsdén előfordult kötelek: osztrák hitelresz. 371,80—370,65, magyar hitelresz. 400,25—99,50, osztr.-magy. államvasut. resz. 362,50—362,—, déli vasut. reszvény 66,50,—, leszámitoló-bank resz. 267,—,—,—, rimamurányi vasműresz. 324,50—322,50, közüti vaspálya-reszvény 396,50—396,75, városi villamos vasut-reszvény 234,50—234,— frton.

Zárulathor maradt: osztrák hitelreszvény 370,60, magyar hitelreszvény 399,25, osztr.-magy. államvasut. resz. 362,—, déli vasut-reszvény 66,50, leszámitoló-bank reszvény 267,—, rimamurányi vasműresz. 324,50,—, közüti vaspálya reszvény 396,75, városi villamos vasut-reszvény 234,— forinton.

A gabonaüzlet Bécsben. A tengerentúli hausse-jegyzések nem befolyásolták az irányzatot, a spekuláció nagyobbrészt realizált, mire a hangulat elianyult.

Jegyzetek:

Buza tavaszra	9,74—9,75
Rozs tavaszra	8,9—8,10
Tengeri maj-jun-ra	4,86—4,88
Zab tavaszra	6,05—6,07

Az értéktőzsde Bécsben. A párisi események elmedvellettek a spekulációt, a forgalom a lehető legszűkebb körre terjedt. Apine részvények hanyatló ármozgást követtek és 240 frton zárultak. Nemet birodalmi márka 68,97 frtig emelkedtek.

Jegyzetek:

Osztrák hitelreszvény 370,70, magyar hitelreszvény 399,75, magyar aranyjárdék 119,90, magyar koronajárdék 97,90, anglo bank 159,—, osztrák-magyar államvasut. reszvény 362,— forinton.

Szerkesztői üzenet.

H. M. Miskolcz. Mai lapunkban is olvashatja egy vidéki nyerő nevét.

AZ ARANYBARLANG

Orosz regény. (21)

Irtá: Dosztojevszki.

Egy házitanító elbeszélése.

— Nos hát, most keveredjék ki belőle! viszonzá, rám sem nézve, s eltűnt a folyosóban.

Egész este az erdőben sétáltam. Egy kis házikóban tojást ettem. Másfél tallérbomba került ez az idilli lakoma.

Csak tizenegy órakor tértem haza. Rögtön hívtak a tábornokhoz. A nagy szobában várt rám, abban, a melyben zongora van. Állva fogadott. A kis francia henyélt ült a divánon.

— Mit csinált ön? kezdé a tábornok, fontos állásba vágva magát. — Mit csinált, ha szabad kérdeznem?

— Ugyan tábornok ur, szőljön egyesesen a dologhoz. Valószínűleg arra a találkozásomra czéloz, a mely egy némettel . . .

— Egy némettel! Wurmerhelm báró kiváló személyiség s ön megsértette a nejét.

— Legkevésbé sem.

— Megjlesztette őket, uram! kiáltott föl a tábornok.

— Dehogy. Már Berlinben megszokta a fülem azt a végtelen hosszúságu ja wohl-t, melyet olyan csufosan nyújtanak. A mint a fasorban ezzel a báró párral találkoztam, nem tudom miért, eszembe jutott a ja wohl és dühössé tettem . . . Aztán meg harmadszor találkozom már a bárónéval és harmadszor jön egyesesen felém, mintha azt várná, hogy lapuljak félre előtte. Eh, nekem is megvan a magam büszkesége . . . Kalapot emeltem udvariasan, igen udvariasan, tábornok ur, esküszöm, és azt mondtam: »Báróné asszonyom, legalázatosabb szolgálja.» És mikor a báró elkezdett kiabálni, hogy: »Há? » nem tehettem mást, mint hogy én is ordítottam: »Ja wohl.» Kétszer mondtam ezt; először csöndesen, másodsor pedig torkom szakadtából.

Nagyon meg voltam elégedve ezzel a magyarázattal, mulatságom telt benne, hogy hosszasan meséljem el ezt a históriát a milyen együgyűen csak lehet, s minél tovább tartott, annál jobban örültem neki.

— Ejh, — kiáltott föl a tábornok, — gunyolódik velem?

Magyarázta aztán a marquisnak francziául, hogy nyilván párbajozni akarok. Emez megvetően mosolygott és vállalat vont.

— Az istenért, ne gondoljon ilyet, tábornok ur, mondtam. — Bolondot tettem, elismerem! Illetlen csiny volt, de semmi egyéb. Bánom is már, de van rá mentességem. Két-három hete már, hogy nem jól érzem magamat. Ideges, ingerült, hőbortos, beteg vagyok s nem bírok magamon uralkodni. Szavamra mondom, néha szinte kedvem van kiakadni a marquisval itt ni, és . . . de nem mondom tovább; még sértve érezném magát. Szóval, csupa kóros tünet. Nem tudom, ha vajjon a báróné lenne-e kegyes ezt mentességül elfogadni, mert bocsánatot szándékozom tőle kérni. Köztünk legyen mondván, nem igen hiszem, hogy elfogadja ezt a menteséget. Mit gondol, tábornok ur?

(Folytatása következik.)

Felolvas szerkesztő: Kálnoki Isidor.

Hová menjünk este ?

SZINHAZAK.

Budapest, 1899. márczius hó 1-én :

Nemzeti Színház.

Evi bérlet 49. szám. Havi dírtól 1. szám.

Romeo és Julia.

Tragédia 5 felv. Irta Shakspeare. Ford. Szász K.

Személyek:

Eskalás	Mészáros	Merutio	Császár
Montague	Abonyi	Benvolio	Hetyey
Capulet	Egressy	Tybald	Ivánó
Óreg Capulet	Csabi	Lórtincz	Beresényi
Romeo	Páli	Julia	Török I.

Műsor.

Szombaton Rozenkrauz és Gül-dentern. Vasárnap d. u. Romeo és Julia Este Az első vihar.

Kezdete 7 órakor.

Magyar kir. Operaház.

Bérletszűnet 6.

Jancsi és Juliska.

Mese 3 képen. Szövegét írta Wetto Adelaida. Fordította Abrányi Emil. Zenéjét írta Humperdinck.

Személyek:

Andris	Várady	A vasorrubába	Berts
Panna	Valent	Altató bácsi	Kann M.
Jancsi	Várady M.	Harmat bácsi	Wlassák V.
Juliska	Payer M.		

Műsor.

Csütörtökön She. Pénteken Nincs előadás. Szombaton Hépehely.

Kezdete 7/8 órakor.

Népszínház.

A tót leány.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felv. Irta Almási Tihanyi, zenéjét szerlette Serly Lajos.

Személyek:

Gyarmathy	Szabó A.	Lipták	Lubinszky
Órse	Izóné	Brólya	Ujvári
Bandi	Kiss M.	Hanka	Blaha L.
Julis	Gazsi M.	Miso	Solymosi
Kospál	Horváth V.	Panni	Vidrne

Műsor.

Csütörtökön Szokimondó asz. Szombaton A görög rabszolga. Szonyog. Vasárnap d. u. Hajnali harang. Pénteken A falu rosszsa. Este A görög rab s lga.

Kezdete 7 órakor.

Vigszínház.

Pepi Doktor.

Vigjáték 3 felvonásban Irta: Albert Carré. Fordította Zilahi Kiss B

Személyek:

Joséphin	Góth	Courtlinné	Nikó L.
Eszénie	Kalmár	Blanche	Pécsi P.
Cocherel	Gyöngyi	Oscar	Tapolczai
Hermance	Haraszthy	Ida	Hettyey
Adrien	Szerényi	Virginio	Makróczyne
Courtlin	Balassa	Liza	Boros F.

Műsor.

Csütörtökön Pepi doktor. Szombaton Pepi doktor. Pénteken Családi örökök. Vasárnap d. u. Tanqueray második felesége. Este Pepi dr.

Kezdete fél 8 órakor

Magyar Színház.

Egyiptom gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Irta: Helmi Jenő. Zenéjét szerlette: Forrai Miklós.

Személyek:

XIII. Szeotriusz	Szikli Kornél	Hubbley	Mátrai József
Szinapisz	Rózsabégyi	Fox, éromvész	Halasi Beia
Kalász	Giréth	A kapitány	Szilasy V.
Memnosz	Borosz Endre	Muki	Kardos
Hepontesz	Ráthonyi	Zeneisz	L. Komáromi
Arábarzesz	Bessenyei	Zobajda	Sz. Szilassy R.

Műsor.

Csütörtökön A Gésák. Szombaton A Gésák. Pénteken A Gésák. Vasárnap d. u. Aranylakodalmom Este Egyiptom gyöngye.

Kezdete 1/8 órakor.

SOMOSSY MULATÓ

(Nagymező-utca.) 414

ALBRECHT FERENCZ bérlet.

Kezdete 8, vége 12 órakor.

egész új szenzációs műsor.

Először

Zene-kovácsműhely vagy Szalon és műhely

metarmorphosa-jelenet csodája.

Fellépnek Barnum az ó világhírű bródsi dog-kutyáival, továbbá Hilaris és Tordants kedvelt duettisták.

Reclam-asszony.

Mariska szerepében Augustin Poldi k. a. első fellépte.

Valamint a változatos műsor.

Vasárnap, márczius 6-én délután Svics Laczi jutalomjátéka.

FOLIES CAPRICE.

VI., Révay-utca 18. sz.

Ma

Anyja vére.

Megelőzőleg

Marcus Tullius Cicero

Fellép még a híres műtánczó

Mr. J. LIND.

Inkognito-páholy.

Marokkó kávéház

Váci körút 11. — Andrássy ut 1.

Naponta

Nagy varieté-előadás s. Iczig mint házasság közvetítő.

Téves nevelő.

A női orvos.

Fellépnek az összes szerződöttel tagok.

Szabad bemenet 398 Kezdete 7/9 órakor.

Egész éjjel nyitva.

Mindennap nagy varieté-előadás

Hajduska Gyula Rottenbiller-utca 24. sz. a. levő

Akadémia kávéházában

Igazgató: Kovács F. Sándor.

Szerződöttel tagok: A valódi Hella Flór (a legszebb chansonette) Mollán-i Bella (a legjobb magyar énekesnő). Budai Juliska, Boronkai Valéria (a híres nemzetközi tánczosnő), Rheder Elza, Grossmann József (a legjobb kómikus), Bácskai Sándor és Riedl Károly karmester.

Családi műsor.

Szabat bemenet. Ke-dete 1/2 9 órakor.

Werner-féle Varieté

„Metropol kávéház“

Dalszínház-utca 2. szám

Naponta

Nagy varieté-előadás.

Budapest legszebb hölgyei.

Kezdete fél 9 órakor 379 Belépődíj 20 kr.

NEW-YORK kávéház

A m. kir. honvédeknek hangversenye a karmester vezetésével 348 Szabad bemenet Kezdete 8 órakor.

Commerce-kávéház.

VIII., József-körút 55. sz.

Ma és minden nap RACZ LACZI, az öreg RACZ PÁLI 35-ik fia hangversenyez.

Uj! Nagy opera-egyvelej. Uj! 67 modern opera és operettből összeállította és betanította Racz Laczi. (Előadása egy órával tart.) 390

Családok összejövetele. Számos látogatást ért el KALDOR ZSIGMOND kávéház.

IFJ. MAYER JÓZSEF

Erzsébet Királyné Szállodája

legelőcsőbb előrangú Budapesten
IV., kerület Egyetem-utca 5. szám.

Kedvező fekvésű, a főváros központján.
Telefon. * Villanyvilágítás. * Fürdők.
- Ujonan átalakítva. -

Kellemes családi tartózkodási hely.
Szobaárak 80 krtól feljebb, villany világítás- és pontos kiszolgálással együtt. 415

Hónapos szobák 15 fttól feljebb.
Lakás és teljes ellátás 40 ftt. Pension.
Éttermek a legkedveltebbek a fővárosban

Hotel MILLENIUM szálloda

Budapest, VIII., Csokonai-utca 10/a.

AN épszínház és technológiával szemben, mindket vasuti áól mástól 6 pernyire, villamos közlekedés. Napiszobák 1 fttól és havi szobák 18 fttól felfelé mindenkor kiszolgálással kaphatók. Városi telefon fürdőszobákkal elegánsan berendezve. Számos látogatást tisztelttel kér Reich József, szállodatulajdonos. Elegáns kávéház és buffet.

ŐS-BUDAVÁRA

kivétel nélkül mindennap érvényes

kedvezményes aru és idény-bérletjegyei

férfiak részére	6 fttóval
hölgyek részére	4
gyermek részére	3

előjegyezhető

VII. Erzsébet-körút 12. sz. I. em.

Egyéves önkéntesek

teljesen felszereltnek, ugyanott tavaszi öltönyök, felöltők, leginkább angol szövetekből, mértékszerint készítettnek.

Nagy Kálmán, katonai- és civil-szabó
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 9. 388
Dus választék mindennemű szövetekben

Özv. Maresch Jánosné és Társa
Észtergályos üzlete

VI. ker., Nagymező-utca. 37. szám.

Elvállal minden szakba vágó munkákat butordiszítések, butorasztalosok részére; hímzőramákat. Raktár: dohányzó eszközökben, sétatobokban kigyó-és ébenfából. Tekepályához bábuk s golyók minden kivitelen. Javítások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek. 394

Ügyvédek és kereskedők figyelmébe!

Autografiai munkákat s tervek sokszorosítását 1 óra lefolyása alatt elkészít a legszebb kivitelben.

Stachora Károly

könyvnyomdája és sokszorosító intézete 392

Budapest, V., Kálmán-utca 17. szám.

Olcsó valódi arany ezüst-nemű be- vásárlási forrás

14 karátos arany jeggyűrűk 4 forinttól feljebb; pontosan szabályozott zsebórák 5 forinttól 14 karátos aranyórák 15 forinttól, valamint 13 próbás uj ezüst tárgyak 6 krajczárjával grammját szállít

Lukács M. Márton

ékszer- és órák czég

Budapest, IV., Váci-utca 4.

a szibarus-utczával szemközt.

Vidékre árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Az Esti Hírlap sorsjátéka.

Az Esti Hírlapnak úgy előfizető, mint számonkint vásárló közönsége számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgy-

sorsjátékot

rendezünk.

Minden Esti Hírlap játszik *é. pedig nem eszupán az aszapi számra való sorsoláson, hanem az illető hétnek nagy sorsolásán is.*

A rendes napi sorsjáték nyereseményének értéke 50 korona. A heti nyeresemény pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombatig kibocsátott lapszámok játszanak, 400 korona.

E sorsolásunkra a m. kir. szabadalmi hivataltól 11,614. szám alatt kizárólagos szabadalmunk van, a m. kir. lottófelügyeleti igazgatóság pedig 769. számú rendeletével adta meg vállalkozásunknak a pénzügy-hatóági engedélyt.

A mai nap kibocsátott lappeldányokra, a mai lap homlokán olvasható számokra a sorsolás a következő nap délelőtt tartatik Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyző Andrássy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában a sorsolás eredményét a húzás napján délután megjelenő számunkban közöljük.

Azokat a nyereseménytárgyakat, amelyekért a nyerő 14 nap alatt bármely okból nem jelentkezik, újra kisorsoljuk olvasóink között akképp, hogy ezek értékéből tartalék-alapot képezzünk, melyből a heti főnyereseményt 200 koronáról 400 koronára emeljük és a tartalék alap nagyságához képest időnként még nagyobbra szabjuk.

A nyertes lappeldány tulajdonosa nyomban megkapja a nyereseménytárgyat, ha személyesen jelentkezik kiadóhivatalunkban, vagy pedig ajánlott levélben küldi be a nyertes Esti Hírlapnak azt a darabját, amelyen a lap homlokzatán a *esillyajok között levő felismerő és szám a lap feltétel egyült tisztán és csonkítatlanul* olvasható.

Gondunk volt arra, hogy valóban pénzértékű, mindenképpen becses és — szükség esetén — azonnal pénzre tehető nyereseménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyereseményekre a következőket: Női aranyóra lánczsal vagy férfiak való tulla ezüst óra, tulla ezüst lánczsal, vagy pedig vásárolhat a nyerő a megfelelő összegért neki tetsző férfiruhákat Grossmann S.-nél (Bécsi-utca 5. sz.), vagy női ruhákat Berényi és Frankl-nál (Kossuth Lajos-utca 21. sz.)

A 400 koronás nyeresemény a következő tárgyakból áll:

Férfiaknak: 1 dupla fedelű finom aranyóra, 1 arany láncz, szent-György tallérral, 1 gyémánt-gyűrű, 1 arany pecsét-gyűrű, 1 arany nyakkendő-tű, 1 pár arany kézfélgomb, 3 drb arany inggomb, 1 ezüst cigarettatárcza, 1 ezüst gyufatartó.

Női főnyeresemény: 1 dupla fedelű finom aranyóra, 1 arany derék-láncz, 1 arany láncz-karperecz, 1 arany nyakláncz szívvvel, 1 arany mellű drágakövel, 2 arany gyűrű drágakövel, 1 pár arany fülbevaló, drágakövekkkel.

Vagy: két kitűnő gyártmányu, női és férfi-bicikli.

A keddi

lappeldányainkra való sorsolás ma szerdán délelőtt ment végbe Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyzőnek Andrássy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az 50 koronás nyereseményre való sorsolásban résztvettek a február 28-iki keddi kelettel kibocsátott összes lappeldányok a lap homlokzatán olvasható számokkal.

Nyerőnek kihuzatott a napi 50 koronás nyereseményre a február 28-iki keddi

AA—495

mint azt a Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyző által felvett tanusítvány hivatalosan igazolja.

AZ ESTI HIRLAP.

Ne béreljen

addig évi lakást, míg a Házfűjdonosok Lapja kiadásában megjelenő Lakás-Közvetítő újságot meg nem tekint, melyben a fővárosi kiadó lakások és bérhelyiségek kerületek szerint vannak felsorolva. Kapható 10 kr-ért minden főzsdében és a Lakás-Közvetítő kiadóhivatalában Szondi-utca 42/c. hol bejelentések kiadásra és bérletre (hónapos szobák is) bármikor eszközölhetők.

Makulatura Ujságpapír

métermázsankint 6 frt
50 fr. Nagyban rendelésnél engedmény

Mindazoknak, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtanak ezen kitűnő szakorvost a legmelegebben ajánlhatjuk.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

A bőrgyógyászat, bűrápítás, nemis húgyzervi bántalmak képesített szakorvosa

Gyógyít gyors és biztos sikerrel, kegyelmes módon, úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű, a

titkos betegségek és nemibajok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletű bántalmakat, vizeletési nehézségeket, továbbá bármily **bőrbetegséget és szépséghibát** a külföld által elismert legújabb kitűnő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. I. em.

Bendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.
Külön várostermek hölgyek és urak részére.
Levelekre azonnal válaszol. 370

Hirdetések felvétetnek a kiadóban honvéd-utca 1. szám.

Szép, erős és telt hangu mindenütt kítűnőknek elismert

Gzimbalmok

kaphatók 35 forinttól 500 forintig

Sternberg Armin és Testvére
hangszer-gyár

császári és királyi udvari szállítók
Budapest, Kerepesi-ut 36,

Zongora-termek

Kossuth L.-utca 22. (Károly-körnt sarkán.)
ZENEPALOTA.

Húsztrált árjegyzék: a) harmonikákról b) mechanikai zenelő művekről és zenelő díszlágyakról c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, futóúók, zimbalmok, csillarak

harmóniumok zongorák stbről

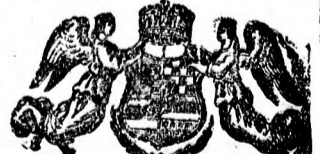
Ígyen kapható csak meg kell nevezni, hogy hangszerről kívánatik az árjegyzék.

Kis Világ

ezimű gyermekujtságot 50 kr-ért negyedévenként kaphatják a Magyar Hírlap előfizetői, másoknak negyedévre 75 kr, egész évre 3 frt: postán külön küldve, vagy Budapesten házhoz hordva. Mutatványszám kívánatra bérmentve küldetik.

Hirdetmény

Ezennel közhírré tételük, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték VI. osztály húzásai (III. sorsjáték) f. évi Márczius hó 15-től Aprilis hó 12-ig tartatnak meg, és pedig a következő napokon:

Márczius 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 27, 28, 29, 30. Aprilis 4, 5, 6, 7, 10, 12.

A húzások mindig d. e. 9 órakor kezdődnek, és a magyar királyi ellenőrző hatóság, és királyi közjegyző, jelenlétében nyilvánosan történnek a fővárosi vigadó termében. A sorsjegyeknek a VI. osztályra való megújítása a játékterv szerint minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt 1899 Márczius hó 8-ig eszközözendő.

Budapest, 1899. márczius hó 1-én.

13001

Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.